

PROGRAM SPOPOLNJEVANJA

PROGRAM TEMELJNEGA USPOSABLJANJA UČITELJEV IN UČITELJIC ZA IZVAJANJE PROGRAMA ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV (ZIP)

ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE

ZBIRKA PROGRAMOV ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

Program: **Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)**

Leto nastanka programa: **2010**

Leto zadnje revizije programa: **2018**

Leto prenehanja programa: **program se izvaja**

Jezikovni pregled: **besedilo ni lektorirano**

Objava: **http://izobrazevanje.acs.si/programoteka_as/**

Pripravo revizije programa in objavo na spletu je omogočilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije.

SPLOŠNI DEL

1. IME PROGRAMA

Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP)

2. UTEMELJENOST PROGRAMA

Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) je namenjen učiteljem in učiteljicam, ki bodo poučevali v tem programu. Program ZIP je javno veljaven splošno izobraževalni program, ki je namenjen priseljencem ob njihovem prihodu v Slovenijo in ob kasnejšem prilagajanju na slovensko družbo. Namen programa je omogočiti priseljencem kakovostnejšo in hitrejšo integracijo v slovensko družbo, zato program razvija osnovno sporazumevanje v jeziku okolja preko vsebin, ki so zanimive in predvsem koristne za življenje in delo priseljencev v novem okolju.

Začetni program ZIP je 60-urni program, ki je razširjen z nadaljevalnim 120-urnim programom. 60-urni program ZIP omogoča pridobivanje znanja za osnovno sporazumevanje v jeziku okolja ob nastanitvi oziroma ob pričetku bivanja v Sloveniji s poudarkom na obvladovanju osnovne komunikacije na delovnem mestu, spoznavanju in razumevanju trga dela in zaposlovanja, seznanjanju s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo, ter možnostih in priložnostih za osebni razvoj ter integracijo v slovensko družbo. Vsebinski sklopi 60-urnega programa ZIP so: osebna identiteta, stanovanje in bivanje, družina in dom, zdravje in socialna varnost, izobraževanje, javno življenje v Sloveniji. Vsebinski sklopi 120-urnega programa ZIP pa so naslednji: izobraževanje, osebna identiteta, družina in dom, delo in poklic, trg dela, zdravje in socialna varnost, javno življenje, ekonomika, okolje in prostor, slovenska družba in ustavna ureditev, slovenska kultura, zgodovina in tradicija.

Uredba o načinih in obsegu zagotavljanja programov pomoči pri vključevanju tujcev, ki niso državljani Evropske unije (2012), določa v 4. členu, da so nekateri državljani tretjih držav upravičeni do brezplačne udeležbe v programu¹.

3. CILJNA SKUPINA

V program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) se lahko vključijo učitelji in učiteljice, ki izpolnjujejo pogoje določene z Odredbo o smeri izobrazbe učiteljev v izobraževalnem programu za odrasle Začetna integracija priseljencev (Ur.l. RS, št. 57/11). V program

¹ Uredba o načinih in obsegu zagotavljanja programov pomoči pri vključevanju tujcev, ki niso državljani Evropske unije (Uradni list RS, št. 50/11 in 57/11 – popr.) s poznavanje jezikov, kultur in zgodovine, med svoje temeljne vrednote pa sožitje med kulturami, enakopravnost, spodbujanje medkulturnosti, solidarnost do ljudi.

temeljnega usposabljanja se lahko vpišejo učiteljice in učitelji, ki so končali univerzitetni študijski program slovenščine ali magistrski študijski program druge stopnje, slovenistika, ter kulturni mediatorji in mediatorke, ki sodelujejo pri izvedbi programa ZIP, za katere je zaželeno, da dobro govorijo slovenski jezik in jezik priseljencev. Program ZIP določa tudi, da morajo učitelji in učiteljice končati program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP). Od učiteljic in učiteljev je zaželeno, da imajo že ob vstopu v program usposabljanja izkušnje pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika pri odraslih, vendar to ni pogoj.

Pomembno je, da učitelji in učiteljice v programu ZIP razvijajo medkulturne, izobraževalne in socialne kompetence in delujejo na odprt, empatičen, komunikativen, razmišljujoč in ustvarjalen način, ki med interese štejejo poznavanje jezikov, kultur in zgodovine, med svoje temeljne vrednote pa sožitje med kulturami, enakopravnost, spodbujanje medkulturnosti in solidarnost do ljudi.

4. CILJI/KOMPETENCE

Cilji programa so naslednji:

Splošni cilji

- ▶ Vključevanje priseljencev in priseljenk v izobraževanje odraslih,
- ▶ krepitev integracije priseljencev in priseljenk v slovensko družbo.

Specifični cilji

- ▶ Pridobitev temeljnih znanj o programu, vsebinah in metodah dela z odraslimi priseljenci in priseljenkami iz različnih jezikovnih skupin.

Po končanem programu temeljnega usposabljanja bodo učitelji in učiteljice usposobljeni:

- ▶ v skupinah odraslih priseljencev in priseljenk spodbujati in razvijati znanja za osnovno sporazumevanje v jeziku okolja ob nastanitvi oziroma ob pričetku bivanja v Sloveniji s poudarkom na obvladovanju osnovne komunikacije v življenjskem okolju (še zlasti s tematskih področij kot so: stanovanje, zdravje, izobraževanje, socialna in ekonomska varnost, trg dela, delovno mesto in zaposlenost, osebni razvoj in kulturno izražanje);
- ▶ uporabljati sodobne metode, učne vire in gradiva za delo z odraslimi in pri tem upoštevati priporočene doktrine poučevanja in dela v programih za integracijo priseljencev in priseljenk;
- ▶ seznaniti učiteljice in učitelje z didaktiko poučevanja tujih jezikov, krepiti medkulturne kompetence in medkulturni dialog učiteljev in učiteljic;
- ▶ seznaniti učitelje in učiteljice s pravnim položajem in pravicami priseljencev in priseljenk v Sloveniji;

- ▶ sodelovati z omrežjem ustanov za motiviranje udeležencev in udeleženk za vključitev v program ter za integracijo udeležencev in udeleženk po končanem programu;
- ▶ upoštevati aktualni položaj priseljencev in priseljenk v Sloveniji in v lokalnem okolju ter njihove izobraževalne in druge potrebe pri načrtovanju in izvajanju programa;
- ▶ zasnovati skupaj z udeleženci in udeleženkami ter jih spodbujati k uresničevanju osebnega izobraževalnega načrta.

5. TRAJANJE PROGRAMA

Program traja 24 pedagoških ur.

6. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM, PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA, POGOJI ZA NAPREDOVANJE, POGOJI ZA DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoji za vključitev

V program temeljnega usposabljanja se lahko vključijo učitelji in učiteljice, ki so končali univerzitetni študijski program slovenščine ali magistrski študijski program druge stopnje, slovenistika. Poleg pogojev, ki jih določa Odredba o smeri izobrazbe učiteljev v izobraževalnem programu za odrasle Začetna integracija priseljencev (2011), morajo imeti učitelji in učiteljice tudi ustrezno pedagoško-andragoško izobrazbo, in sicer v obsegu najmanj 60 kreditnih točk po ECTS. Zaželeno pa so tudi izkušnje pri učenju slovenščine kot tujega jezika.

Po potrebi se v program vključuje kulturni mediator ali mediatorica (po potrebi tudi dva), ki zelo dobro pozna kulturno okolje udeležencev in udeleženk ter dobro govori tako njihov prvi jezik kot tudi slovenski jezik ter z učiteljem oz. učiteljico, ki izvaja program ZIP, sodeluje predvsem kot prevajalec/-ka in posredovalec/-ka kulture, jezika in drugih informacij o državi sprejema.

Priznavanje že pridobljenega znanja

Udeleženci, vpisani v ta izobraževalni program, ki že imajo znanje, ki ga ta daje, lahko uveljavljajo pravico do priznavanja tega znanja. To pravico lahko uveljavljajo v skladu z navodili v razpisu programa, praviloma pa pred začetkom izobraževanja tako, da na ACS pošljejo vlogo za priznavanje z ustreznimi dokazili. Postopek priznavanja poteka na način, ki ga določa Pravilnik o priznavanju že pridobljenega znanja udeležencem v programih usposabljanja in spopolnjevanja ACS (2016). Če je v tem postopku ugotovljeno, da ima posameznik znanje iz delov tega izobraževalnega programa, je oproščen obveznosti pri določenem delu izobraževalnega programa.

Pogoji za napredovanje

Program ne predvideva pogojev za napredovanje.

Pogoji za dokončanje

Pogoji za dokončanje programa so:

- ▶ osemdesetodstotna udeležba na usposabljanju,
- ▶ aktivno sodelovanje na usposabljanju,
- ▶ izpolnjen evalvacij ski vprašalnik.

Kandidat uspešno konča usposabljanje, če izpolni vse navedene pogoje. Če ne izpolni enega od navedenih pogojev, dokazuje svojo usposobljenost v ponovnih/dodatnih ocenjevalnih postopkih, in sicer:

- ▶ če je bil kandidat pri učenju v skupini navzoč manj kot 80 odstotkov kot je po programu predvideno, pripravi refleksijo oz. odgovori na vprašanja iz teme, pri kateri je manjkal.

7. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Znanja ni potrebno preverjati in ocenjevati.

POSEBNI DEL

8. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Organizacija programa predvideva skupino do 25 udeležencev. Program je sestavljen iz posameznih zaokroženih vsebinskih tem, ki se izvajajo v obliki delavnic in predavanj, v določenem časovnem obdobju.

Pri izpeljavi programa so predvideni naslednji učni pripomočki: računalnik s projektorjem in platno, prenosni računalniki za udeležence in delujoče brezžično omrežje.

Za samo izpeljavo programa morajo biti zagotovljeni tudi prostorski pogoji: učilnica, prirejena za izobraževanje odraslih in mize, ki jih je mogoče poljubno premikati.

Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) se izvaja predvidoma na Andragoškem centru Slovenije, po potrebi in glede na možnosti pa tudi regijsko.

9. SKLOPI/PREDMETNA PODROČJA/PREDMETNIK/TEME

Program sestavljajo naslednje teme:

TEME	TRAJANJE v pedagoških urah
Program ZIP z analizo stanja izvajanja v Sloveniji	1
Pomen medkulturnih, izobraževalnih in socialnih kompetenc	1
Pravni položaj in pravice priseljencev ter njihovo uresničevanje	2
Omrežje ustanov za ciljno skupino ter izkušnje migracije in integracije	1
Izkušnje organizacije, učitelja in udeleženca v programu ZIP	3
Predstavitev programa ZIP	2
Učimo se tujega jezika	2
Osební izobraževalni načrt	4
Predstavitev priročnika ZIP	2
Izvedba programa ZIP - delavnica	6
SKUPAJ	24

10. LISTINA

Udeleženci **po koncu programa ob izpolnjevanju pogojev**, ki jih program predvideva, prejmejo **potrdilo ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju**. V njem so navedeni: naziv potrdila, podatki o prejemniku potrdila (ime in priimek, datum in kraj rojstva), ime programa, trajanje programa v celoti, trajanje delov programa, število pridobljenih točk, vsebina programa, podatek, da je udeleženec izpolnil pogoje za dokončanje programa, pridobljeni naziv in kompetence, ime in priimek ter podpis vodje programa usposabljanja ali spopolnjevanja, ime in priimek ter podpis direktorja ACS, kraj in datum izdaje potrdila, številka potrdila, logotipi projektov in ACS, žig ACS.

11. SESTAVLJAVCI PROGRAMA

Program temeljnega usposabljanja učiteljev in učiteljic za izvajanje programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) so leta 2010 pripravile mag. Estera Možina, dr. Natalija Vrečer in Natalija Žalec, spec.

Decembra 2016 je dr. Natalija Vrečer dopolnila program v skladu z novostmi, ki so bile v zadnjih letih vpeljane v program.

Maja 2018 je bil program ponovno posodobljen. Posodobili sta ga dr. Anita Jug Došler in Neda Đorđević.